

dr. del *Segadell* (exc. 249, Ll. j, 33); ja 1359: *Serrat* (*CoDoACA* XII, 90). 2) *Serrat*, poblat agre. a Torlarribera, damunt el serrat que parteix entre l'Isàvena i l'Èsera (Gourdon, *Bu. Ass. Ex. Cat.* XI, 16).

Bastants amb article. *El Serrat* a Andorra, poble de bordes, amb habitació permanent durant el bon temps, damunt la confluència de les valls de Sorteny i de Tristaina, al capdamunt de la Valira del Nord (1932, exc. 191). *El Serrat*, veïnat te. Prunet i Bellpuig (XXVII, 30.16, '14 × '68). Mas te. Palmerola (XXXVII, 139.22, '44 × '08). *Els Serrats*, veïnat te. La Vansa (XXXVIII, 30.14). És nom estès fins a l'Aude: *Le Serrat-Naut*, munt. te. Feuillà, a la r. dels Pir.-Or. (Sarthès).

Alguns compostos: *El Serrat de Matamala*, veïnat 15 de St. Hilari Sacalm (veg. art. *mata*). *El Serrat de Calldenes*, agre. a St. Martí de Riudeperes. *Serratvulto*, te. Vallcebre; pron.: *sə'rad búltu*, un dels cims més alts de la Serra d'Ensija (1932, exc. 187): ja pot venir d'un ll. SERRA VULTÜRUM, en gen. pl., 'serra dels voltors', que donaria **búltru*, amb la *r* eliminada per la infl. del cat. *voltor*; però cf. *DECat* IX, 385a45-58, i ací art. especial, infra.

Com s'ha explicat en el *DECat*, l. c., *serrat* es formà amb la terminació romànica -ATU (no pas el dim. -ATTU, com es podia creure), ço que es comprova per la forma *serrado* que revesteix en la toponímia precat. de Rbga. i Pallars (*E.T.C.* I, 148). *Serrado-roio*, munt. en el te. de Durro: gran serrat roig al centre de la part alta de la vall (XIII, 159).

DERIVATS de *serrat*. *Serradal* (*DECat* VII, 843b 31-39). Sengles pdes. munt. a Prats de Molló, Porta, Saltó. *Serradal*, mas prop de Roda de Ter (Brossa, m. St. Julià de Vilatorrada). Torrent del *Serradal*, te. Saldes (XXXVII). S'estén fins al P. Val.: *Serradal*, te. Polinyà de Xúquer; i a Cast. d. I. Plana, on ja figura «un quartó de vinya al *Serradal*» en el *Llibre de Vàlues* de 1398.

SERRADELL (*DECat*, 843a50-59). 1) *Serradell*, poblet considerable del Pall. Jussà, amb mun., damunt del congost que el Flamicell forma a Erinyà. 1359: «castell de *Seradell*» (imprès *Sendell*, *CoDoACA* XII, 74). Sengles pdes. munt. *Lo Serradell*, a Palau (de la B. de Rialb), a La Vansa, a Castellàs.

Castell-Serradillo, oït *kəstɛlsə'radilɔ*, és la pron. real (ben constatada de gent popular i arrelada, a Espolla i els pobles veïns, XXI, 70.7, 6°43 × 42°29), del grup de turons entorn del Puig de Salfora, a l'Albera. Forma d'aire acastellanat, que planteja un veritable enigma.

En un document de 1019, en baix llatí: *Castelarilio* com afr. Nord de St. Martí de la *Valleta* (= *Vallmala*, prop del monestir de St. Quirze de Colera (Villan., *Vi. Lit.* XIV, 318; id. Ponsich, *Top.*). Sembla que seria llatinització d'un descendent de *CASTELLARICLU, dim. de CASTELLARE 'castellar, turó encastellat'. Suposo que estaria en mapes, en alguna forma com *Serrat*

de *Castellarill(o)*, i que durant la guerra de 1635-55, d'operacions porfidiuses entorn d'aquests llocs, els militars castellans alterarien aquesta grafia, ficant-hi el mot *Serra* o *serret* entremig. De fet Ponsich (*Top.*, 39), troba la forma moderna *Castellserradillo* en un text de 1643, data que confirma el meu supòsit de la gènesi d'aquesta estranya forma, que han acabat de fer popular les guerres contra la Revolució, i la gran intervenció de carabiners i duaners acastellanats, pròpia d'aqueixos llocs.

Suposar que vingués d'un *Castell-serradivol*, amb alteració dialectal de *-ivol* era una alternativa seductora, però les mencions de 1019 i 1643 la tornen increïble.

El Serradó, munt., te. St. Aniol de Finestres (XLIV, 99).

Els Serra(d)orets, puntes de roques submarines, enfora del Grau de Castelló, al Sud de *Roncabanès* (Casac. 1923).

Serradera, terme genèric que usen en llurs senyes la gent de mar de Vilanova i G.: diuen a Casac. 1923: «Cap de Ferro, Nas de Bou, són aquelles muntanyes que es veuen a la mateixa *Serradera* que la *Corpersa*» (damunt L'Ametlla de Mar).

SERRATELLA, formació molt difosa en la toponímia valenciana: en aquesta variant (*a*), i en la (*b*) *Serretella*: que trobo com nom de pdes. munt. de Carcaixent, de Càrcer, d'Agres (XXXIV, 37.4). Però encara més la var. (*a*), que pot resultar de (*b*), per la corrent dissim. *e-é > a-é* (tipus *Micalet*); i així podem mirar-ho tot plegat com combinació dels dos sufixos dim. *-eta + -ella*.

Molt sovint la trobem amb article, *La Serratella*, sengles munt. prop d'Aielo de Malferit (*ACCV* VIII, 182), de la Pobra Llarga (*GGRV* II, 101) i així mateix a la vall de Xixona (1935); en les meves enqs. n'ano to d'altres a Borriana, Nules, Onda, Sallent i L'Olleria.

L'important és *Serratella*, poble del Maestrat, pron. localment *sə'ratéla* (sense art., Moll, 1935); però en les meves enqs. de 1961, i en la d'allí mateix (XXVIII, 137-141) vaig oir-ho més aviat amb article: 2 «*La Seratella*» és la forma adoptada per SGuarner (*Nomencl.*, p. 18) en oposició a l'oficial *Serratella*.

Amb raó sembla resumir Sz. Gozalbo la història del nom (*BSCC* XIV, 296): «en el S. XIII i part del XIV, s'anomenava *Serra*, però en mudar de nom el poble conegut per *Coves de Berig* 3 prenent el de *Serra d'En Galceran*, calgué designar el primitiu "*Serra*" amb el diminutiu *Serratella*»; ell mateix ens cita com a nom d'aquesta: «*Serram de Bierach*», a. 1238, i «*Sierra de Biarach*, el que ahora se llama *Serratella*» en doc. de 1512 (ibid., p. 297). Ja li diu *Serratella* en el S. XVI el *Memor. Muñoz* (*BSCC* XIV, 31); biblgr. en *Lz.Vargas* (I, 225). «*Serratella*» aldea de Morella, 27 cases de cristians en el cens de 1609 (Reglà, 105). Cf. les dades de Serra d'En Galceran.

Masculí amb -o mossàrab: *Serretillo*, te. Benissanó (XXX, 895).